

schillende onderscheidingen verkreeg en Louis Philippe hem een Sèvres-ontbijtservies en een diamanten ring schonk.¹⁾ Behalve groote uitgaven als zijn „Scetches at home and abroad”, liet Harding bij Hullmandel in Londen vele series gelithografeerde teekenvoorbeelden in kleine portefeuilles verschijnen. Deze voorbeelden werden bij het teekenonderwijs veel gebruikt.²⁾

Ook hier in Holland was de lithografische prentkunst in opkomst. Het groote werk van Taylor vond hier vele bewonderaars, onder schilders vermoedelijk meer dan het in 1822, eveneens bij Didot te Parijs uitgegeven prachtwerk: „Galerie de Son Altesse Royale Madame la Duchesse de Berry”, dat hoe bekwaam het ook is uitgevoerd, in veel prenten van een weeë zoetelijke romantiek is. Toch is het waarschijnlijk het succes van dit boek, dat den Belg Desguerrois er toe bracht om in 1828 met een dergelijke groote uitgaaf te beginnen: „Het Koninklijk museum van 's-Gravenhage”. De jonge lithografen die hiervoor kopieën naar schilderijen te maken kregen, werden onderricht door den destijds zeer bekenden schilder Madou.

Van de zestig prenten die dit boek bevat werden er niet minder dan vijf en twintig door C. C. A. Last gemaakt, de overigen door G. Craayvanger, J. W. Vos, Madou, N. Pieneman, W. J. J. Nuyen (2), Van der Meulen, Elink Sterk, W. Verschuur, H. van Hove, P. G. Bernhard en P. A. Baretta. Alleen de jong gestorven Nuyen valt hier buiten het kader van eenigszins suffe zorgvuldigheid. Nuyen onderging zoowel in zijn schilderijen als in zijn teekeningen invloed van E. Isabey en Bonington en bracht hier een wat gemaniëerde, maar kleurrijke romantiek, die onder de jonge landgenooten groote bewonderaars vond. Hij was slechts zes en twintig jaar oud, toen hij in 1839 stierf, maar reeds toen zijn Jan Weissenbruch en zijn enthousiaste vrienden onder de bekoring gekomen van de romantiek der gothische architectuur en van de oude stadjes, zooals Nuyen die had geteekend en die hij ook door de vlotte, knappe schetsen van Harding had leeren kennen.

In het Aprilnummer van het „Maandblad voor Beeldende Kunsten” is een mooi artikel te vinden van den heer J. Knoef over het grafisch oeuvre van Jan Weissenbruch. De heer Knoef vertelt daarin, dat hij in het gemeentearchief van Den Haag brieven gevonden heeft van Jan Weissenbruch aan zijn te Parijs studeerenden vriend David Bles. In een dier brieven, van 1841, toen hij blijkbaar pas van een ziekte hersteld was, schrijft Weissenbruch o.a.: „ik heb nog niet gedaan als gestudeerd, wel niet naar de natuur, want de winter was voor de deur toen ik beter was, maar naar Prout, Harding” en in 1842 schrijft hij, weer aan Bles, dat hij op Loosduinen mooie dingen heeft gezien, „gevalletjes voor Harding”.

De studies die de herstellende Jan Weissenbruch naar Harding maakte, zijn toevallig nu voor den dag gekomen. De jeugdige teekenaar heeft natuur-

¹⁾ Hans W. Singer. Die Lithographie in England. (Die vervielfältigenden Kunst der Gegenwart.)

²⁾ Ook mijn eerste teekenonderwijzer liet mij deze prentjes met potlood na teekenen.